

POSITIVE MASS
חומר חיובי
נשאים יוצרים בחומר

הוועד למלחמה באיידס
ISRAEL AIDS TASK FORCE

בית בנימיני המרכז לקרמיקה עכשווית
Benyamini Contemporary Ceramics Center
بيت بنياميني مركز السيراميك المعاصر

יוזם ומנחה: רני גילת

הפרוייקט התאפשר בתמיכת

הוועד למלחמה באידס

אוצרת: רונית צור

מרצים אורחים:

שמחה אבן-חן

אורלי אדלביץ

שלומית באומן

הילה דרור

טליה טוקטלי

שולמית טייבלום-מילר

מארק יודל

שריפות מיוחדות - גבעת חביבה:

אבנר זינגר

צילום: רני גילת

עיצוב גרפי: סטודיו ויטויט

תודה לבית בנימיני על אירוח התערוכה

תודה למסעדת אלבה על תרומתם

תודה לציפי וטובה, מאשה, קרן, גליה, עופרה, רונית, אבנר, יאק,
שלומי, עלי, בן, אודי ואלון, בעז, סיימון, אבי ואבירם.

היאמר חמר ליצרו מה-תעשה (ישעיהו מ"ה, פסוק ט')

במהלך ההיסטוריה, אמנות תמיד הייתה הכלי המאפשר לנו כבני אדם, לשמר ולזכור את ההיסטוריה שלנו באובייקטיביות. אמנות, כשפה, חוצה גבולות ויבשות ומאפשרת לנו לתקשר ללא שימוש במילים אלא בהעברת מסרים.

בשנה שעברה, מערך השירותים החברתיים של הוועד למלחמה באיידס פתח בסדנת קרמיקה חד-פעמית בשיתוף עם אמן יוצא דופן ברוחב ליבו, רני גילת. סדנא זו היתה התחלה של סיפור אהבה שהתפתח בין רני לבין משתתפי הסדנא. הסדנא הולידה את פרוייקט גילת - נשאי HIV יוצרים בחמר מתוך חווית החיים עם HIV.

המיוחד בפרוייקט גילת' הוא שקבוצת יוצרים, מרקעים שונים ונתיבי חיים מקבילים, התקבצו יחד תחת החופה שנקראת "חיים עם HIV", על מנת להביא לידי ביטוי את המקומות בהם הנגיף משמש ככח מניע ויוצר - ולא ככח מכשיל ומונע. פרי מעשה ידיהם של אמנים אלה מוצג בפניכם במסגרת תערוכת "חומר חיובי" אשר מביאה לקדמת הבמה את קולה האמנותי של קהילה אשר על פי רוב, נמצאת בשולי השיח הציבורי: הקהילה החיובית ל-HIV.

שבעת היוצרים בחרו, בעיני, לענות על השאלה המצוטטת מתוך ספר ישעיהו בפתיחת דברי - בחיוב. כן, החומר אומר ליוצרו מה לעשות. היוצרים בחרו להקשיב לחומר באמצעות ידיהם ולבטא דרכו את רגשותיהם.

בשם הוועד למלחמה באיידס, אני רוצה להודות לרני גילת על היוזמה הברוכה הזו, לבית בנימיני על פתיחת דלתותיו בפנינו, למסעדת אלבה על תרומתם הנדיבה, לכל מי שנרתמו ותרמו מזמנם לקידום והצלחת הפרוייקט ובמיוחד לשבעת היוצרים שבטחו בנו ובפרוייקט ובחרו לשתף את החברה בחלק מסויים בחייהם.

אלון מדר

שירותים חברתיים / הוועד למלחמה באיידס

לפני כ-15 שנים, שמעתי על חבר שאושפז בבית החולים. בלי לחשוב פעמיים, עליתי על האופנוע ונסעתי לבית החולים קפולן כדי לבקרו. איני זוכר כעת את שם המחלקה בה היה מאושפז, אך כששאלתי את עובדי המקום איך מגיעים אליה, נתקלתי בתגובות מוזרות שבזמנו לא ייחסתי להן חשיבות. המחלקה הייתה אפופת מיסתורין. מעט מאוד חולים, מעט מבקרים, למיטב זכרוני הייתי המבקר היחיד במחלקה. ההפתעה של אותו חבר מעצם העובדה שבאתי לבקרו הייתה גדולה. 'מה שלומך', נגיעה בכך ידו תוך כדי נשיקה חברית על הלחי. תוויות אדומות של אזהרה ליד מיטתו, הצוות הרפואי עם כפפות ומסכות. בידול מוחלט בין המטופלים במחלקה זו למחלקות אחרות שהכרתי. הבנתי שחברי חלה באידס. לא ידעתי מה מותר ומה אסור, לא היה מי שישכיר, ובדיעבד טוב שלא הסבירו. האינסטינקט הראשוני שלי להיות קרוב, לבקר, לגעת, היה נכון בהרבה לעומת הבורות שאחרים הפגינו, כולל הצוות הרפואי. זכרון מקרה זה ליווה אותי במהלך השנים.

לפני למעלה משנה, פנו אלי מהוועד למלחמה באידס בבקשה ללמד קבוצה של נשאים סדנאות קדרות. נעיתי בחיוב. התחלנו בשתי סדנאות, בימי חמישי ושישי: גברים שקטים, מופנמים, לא מכירים זה את זה ואף לא אותי, נושאים עימם סוד כמוס. כאן בסטודיו סודם גלוי, אין צורך להסתירו. כאן לא יושפלו, לא יופלו, בסטודיו כולם שווים. חודשיים של עבודות קדרות יצרו חברויות רבות בין התלמידים, ובינם לביני. כל כך מוכשרים, כל כך מסורים. 'זה המקום היחיד מאז גילוי המחלה שאני יכול לשבת שלוש שעות תמימות, ליצור ולא לחשוב כלל על צרותי בחיים'. משפט זה ועוד רבים אחרים נחרטו על ליבי ולכן בסיום החודשיים הצעתי לוועד למלחמה באידס פרוייקט שנתי ייחודי עבור הקבוצה. פרוייקט שיכלול סדנאות עם אמנים אורחים, שנה של שיעורים בפיסול קרמי, שנה של הצפת רגשות ותרגומם ליצירות עם החומר הקרמי.

המשפט הראשון שהבהרתי לקבוצה היה: 'אני לא מטפל באמנות, אני מלמד אמנות'. לאחר השנה הזו, אני יכול לומר בוודאות שכולנו כאן בסטודיו עברנו סוג של תרפיה קבוצתית "בכיכובו" של החומר. הנושאים של התרגילים הראשונים היו קשורים כולם באופן ישיר לגיף. 'תיאור ויזואלי של רגע הגילוי', 'היד שאינה מוכנה ללחוץ את ידך' ועוד. לאחר שני התרגילים הראשונים "מדרה" הקבוצה ורצתה לעבוד על נושאים אחרים שאינם קשורים ל-HIV, אלא שבסופו של דבר תמיד חזרו עבודותיהם לעסוק בו ולא הצליחו לברוח מהנושא.

האמנות העכשווית דוגלת בקהילתיות, שיתופיות ואקטיביזם. הפרויקט הזה מכיל בתוכו את שלושת האלמנטים האלו. דרך האמנות יצרנו כאן קהילה קטנה וסגורה הנפתחת לאיטה ומתחילה לקבל את עצמה. שיתופיות באמנות קוראת לקהל הצופה באמנות, להשתתף ביצירה. אני מרגיש שאני הוא זה ששיתף את חברי הקבוצה באמנות שלי ובמעשה זה הבאתי אותם ליצור אמנות משלהם. האקטיביזם היא למעשה פעולה המעוררת תודעה, וכל מטרת הפרויקט הזה היא להעלות את המודעות, לשבור את הסטיגמה סביב HIV וסביב אלו החיים עם הנגיף.

תודות רבות לאלו שעזרו ופעלו למען הצלחתו של פרויקט זה: מרק, טליה, שולה, שמחה, שלומית, אבנר, גבעת חביבה, הילה ואורלי, אשר העבירו לחבורה ידע טכני ואמנותי. לכל החברים מהוועד למלחמה באיידס ולאלון מדר בפרט. למרסל מבית בנימיני אשר העניקה לנו את האפשרות להציג את פירות הפרויקט ולרונית עם ליבה הרוחב והרגיש שהסכימה לאצור את התערוכה. לאבירמושי שהתרים עבורנו בדיוק כשהיינו צריכים, ולשבעת החניכים המופלאים שלי, בעלי לב וידיים מזהב. אחרון אחרון חביב, אהוב ליבי, אודי, תודה על הסבלנות ושיתוף הפעולה ללא כל היסוס.

רני גילת

יותר משנה אנחנו קבוצה (מבחינתנו אנחנו בהחלט לא רק "פרוייקט"). עובדים זה לצד זה, "עושים קרמיקה". על אף מגוון הגילאים בקבוצה יש בינינו קווי דמיון משותפים רבים; יותר ממחציתנו עוסקים במקצועות הקשורים לאמנות ועיצוב, רובנו רווקים, רובנו תל-אביבים, כולנו נשאי HIV. הסטודיו של רני גילת הפך בתקופה זו למעין מרחב מוגן עבורנו, בו יכולנו להתנתק מהיותנו "נשאים" של סטיגמה חברתית ומן הצורך ביצירת מנגנוני הגנה יומיומיים.

תהליך העבודה של הקבוצה כלל מפגשים שבועיים מונחים בסטודיו בתל-אביב. אמצעי היצירה כללו בעיקר פיסול בבניית יד ושימוש בגלזורות בשריפה נמוכה. בהדרגה עברנו לשימוש בשריפות מיוחדות כגון שריפת בור ושריפת סאגר, שתוצאותיהן מהוות את מרבית המוצגים בתערוכה. אוכל, הומור שחור ושיחות סקס היוו חלק בלתי נפרד מתהליך היצירה.

לצד פרוייקטים מובנים, בעלי התייחסות ישירה להתמודדות עם המחלה, יצרנו שורה של יצירות אמנות ואומנות בעלות מטען אישי או ביוגרפי. בעבודות אלו לא ניסינו ליצור ביטוי חזותי לגנף, כי אם לבדוק את זהותנו האישית בעולם חדש ומשתנה. דרך היצירה ביקשנו להעלות ולהתמודד עם שאלות של דימוי ה'אני', של 'זהות', של 'אושר' ושל בדידות וכמיהה.

לא נוכל שלא להביע את תודתנו לוועד למלחמה באיידס, שאפשר את קיומה של הקבוצה. לרונית צור, אוצרת התערוכה ולצוות בית בנימיני. לטליה טוקטלי, למארק יודל, לשמחה אבן-חן, לשולמית טייבלום-מילר, לשלומית באומן, הילה דרור ואורלי אדלביץ שתרמו מזמנם והגיעו לסטודיו ללוות אותנו ולהעשיר את הידע שלנו בסדנאות מיוחדות. לאבנר זינגר וצוות גבעת חביבה, שליווה אותנו בתהליכי שריפות בגבעת חביבה. לאודי קטינא, כמובן, שר המשקים והאופים, שכירכר סביבנו באהבה רבה.

תודה מיוחדת לרני גילת, שליווה אותנו בדרך ארוכה של יצירה, ושבזכות האהבה שלו התאפשר הכל.

מחזור א' / פרוייקט גילת

חומר חיובי

בית בנימיני מתכבד לארח בין כתליו את פירותיה של דרך פתלתלה ומרתקת שראשיתה לפני כשנה. בסטודיו במרכז של תל-אביב התכנסו בימי סוף השבוע שבועה בחורים והתנסו לראשונה בחוויה משמעותית של העבודה עם החומר הקרמי. הוזמנתי לפגוש אותם ואת העבודות שיצרו בתקופה זו, כדי לגבש יחד את תוצאות הפרוייקט לכדי תערוכה בבית בנימיני המרכז לקרמיקה עכשווית.

בבואנו לבחור את התערוכות שברצוננו להפיק ולהציג בבית בנימיני הקריטריונים המשמשים אותנו מורכבים מתמהיל נכון של נושא התערוכה, איכות העבודות, מהודקות, רלוונטיות תרבותית-חברתית-פוליטית, כל זאת תוך שימת דגש על מיקום מרכזי של העשייה הקרמית בתערוכה. בהצהרת הכוונות של בית בנימיני תופס מקום חשוב הרצון לתמוך בקבוצות שונות בחברה, הדורשות התייחסות ייחודית, ולכוון אליהן את תשומת הלב של המבקרים במרכז.

מכאן שכבר במפגש הראשון שלי עם הקבוצה רציתי למצוא את הדרך המתאימה להבאת העבודות לתצוגה במרכז, לצד החששות מפני היותה קבוצה של חובבים "טריים". החבורה הודרכה על ידי רני גילת לעבוד ולבטא באמצעות החומר את אותן משמעויות ורגשות כבדים הנלווים להיותם נשאי HIV. מפתיע ומרגש עד מאוד היה להיווכח בכוחן ובאיכותן של העבודות ובנכונות חברי הקבוצה להתגייס, בחודשיים שנותרו עד להעלאת התערוכה, לעבודה אינטנסיבית ומאומצת כדי ליצור מכלול שלם וייצוגי, אמין, ייחודי וישיר.

בטקסט המרשים והחשוב, שכתב בכנות רבה כל אחד מחברי הקבוצה ומופיע בעמודו האישי בקטלוג, ניתן לעקוב אחר התהליך שעבר ולקבל מושג על נושאי עבודותיו ועל אופי הביטוי שהתאים לו.

כוחה של התערוכה וחיוניותה הם בין היתר בכך שאין פה דיבור חיצוני על נושא אלא עשייה מתוך ההווה של היות בתוכו, של ייצוג אמנותי לחיים שצבועים בצבע ה'נשאות'.

רונת צור

אוצרת התערוכה

העבודות הן 'הצצות'. כל אחת היא מבט אחר על הגוף ועל מיניות | בכל תבנית יש חשיפה
אחרת | מעין 'מסע'. בטכניקה; בתנוחות; בתבניות | אני אוהב שהעבודות מתקבלות כקליפות
דקות, אבל בעלות יכולת הכלה, כמו כלי קיבול |

הצצה מס. 3 | טרה סיגילטה, שריפת עישון

הצצה מס. 1 / טרה סיגילטה, שריפת עישון

הנשאות שינתה לי את החיים | ברגע הגילוי הבנתי שיש סוף, שצריך למצות את החיים ואת
היכולות שלי. את מי שאני | המסכות מביעות את הפנים שאני מייצר לעצמי, את המשחק
שאני אמור לשחק | הן ביטוי לאני האמיתי שלי, למה שנמצא עמוק בתוכי |

משחק חיי - סדרת מסכות | שריפת עישון

מֵאֵז הַגִּילּוּי הַחַיִּים שֶׁלִּי הִשְׁתַּנּוּ לַגִּמְרִי. הַכְּאוֹס הַשְּׁתֵּלֵט עֲלֵיהֶם | הַעֲבֻדוֹת עוֹסְקוֹת בַּשְּׂאִיפָה
לִמְשֹׁהוּ יִצִּיב, לִמְשֹׁהוּ אַחֵר, מִחוּץ לִי | אֲנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּסִמְלִים אִיקוֹנוֹגְרַפִּיִּים מִן הַתְּרֻבּוֹת
הַקְּלָאסִית וְהַיְּהוּדִית | בַּהֲרֵבָה מֵהֶן הַמִּשְׁמַעוֹת שֶׁל הַסְּמִלִים מִתְּעַרְעֶרֶת וְנִשְׂאִירִים עִם הַשְּׂאִיפָה
הַבִּלְתִּי מוֹשְׁגַת לִנְשֻׁגְבִי |

ברוש | טרה סיגילטה, שריפת עישון

האריה מנמאה | טרה סיגילטה, שריפת סאגר

הנשאות הפכה אותי ליותר סגור. פעם אחרונה שבכיתי הייתה בגילוי. איבדתי את הספונטניות | כשגיליתי הרגשתי שכולם 'רואים אותי', שכולם ברחוב 'יודעים' | קניתי אלבום למלא בו תמונות של עצמי עם המשפחה, למזכרת, אבל הוא נשאר ריק | הפרפר מבטא את הרגשת החופש והזרימה, כל מה שאני לא | זרימה יחד עם קבוצה, אך בכל זאת מרגיש לי לבד |

“חופש” | סרה סיגילטה, שריפת עישון

אבי ויזנפלד | 59 | נשא 10 שנים | מפתח תוכנה

אני עוסק בדברים שאני נהנה מהם יותר. תיאטרון, בישול, קרמיקה | העבודות מאוד
אסוציאטיביות. דברים שעולים לי בראש | התעסקות עם מילה סתמית, שכולם פוחדים
ממנה | אני מתעסק עם המגבלות שלי, פיזיות ונפשיות |

טכניקה מעורבת, שריפת חשמל, ראקו, עישון | Positive Assurance

שריפת עישון ועלה זהב | Nativitas Libidinis

נשא 12.5 שנים | עובד סוציאלי

מאז הגילוי לא הייתה לי שום מערכת יחסים | העבודה החלה כביטוי של רגע הגילוי | יש איזה רצון, שהוא בגדר פנטזיה, שלמרות שהקירות סוגרים ומתמוטטים עלי, למצוא משהו להאחז בו, לפרוץ, לחיות |

רנע אחרי הגילוי | טרה סיגילטה, שריפת עישון

בגלל שנדבקתי בגיל צעיר יחסית וב"עידן אחר", אני מרגיש שהגילוי הזה עיצב חלק גדול מהאישיות שלי. אני לא יודע איזה אדם הייתי ללא הגילוי | אני אוהב פרצופים, באיזשהו אופן הם אני | יש בי עצב פנימי ותסכול שלמדתי לחיות איתו ולהסתיר אותו | הדמעה מעניינת אותי כמשהו פיזי, כצורה |

ללא כותרת / שריפת חשמל בטמפ' גבוהה

משה מאנייק בן זונה | טרה סיגילטה, שריפת עישון

The IATF operates Social Services providing social and emotional support for PLHIV. During 2012, an 8 week long pottery workshop was conducted by the artist, Rani Gilat. The personal connection created between Rani and the participants gave birth to a new idea in Rani's mind - Gilat Project - clay sculpting where life with HIV is the inspiration.

The social stigma and prejudice aimed at the Positive Community serve as the biggest obstacle to full social normalization of the disease. In conjunction with technique and skill, participants learnt how to translate their experience of life with HIV, into artwork thus, promoting the Positive Community to the forefront in the context of Art.

The Israel AIDS Task Force is proud to present to you these works which constitute an inseparable part of the mosaic called Israeli art, by telling the story of their creators.

מחזור א' / פרויקט גילת

בית בנימיני המרכז לקרמיקה עכשווית
Benyamini Contemporary Ceramics Center
بيت بنياميني مركز السيراميك المعاصر

Opening hours:
Mon-Thurs: 11-19
Fri & Sat: 11-14

שעות פתיחה:
שני-חמישי: 11-19
שישי-שבת: 11-14

טל': 03-5182257
www.benyaminiceramics.org
benyaminiccc@gmail.com

בית בנימיני
העמל 17, תל-אביב
17 Haamal St., Tel-Aviv